

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

„ZKRATKA“

Markéta Čermáková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Katedra výtvarného umění
Studijní program: Výtvarná umění
Studijní obor: Sochařství
Specializace: Socha a prostor

Bakalářská práce

„ZKRATKA“

Markéta Čermáková

Vedoucí práce:

doc. MgA. Benedikt Tolar

Katedra výtvarného umění Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Markéta ČERMÁKOVÁ**
Osobní číslo: **D20B0219P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Sochařství, specializace Socha a prostor**
Téma práce: **ZKRATKA**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Socha, objekt, instalace.

Tvůrčí záměr: Slovní hra s názvy rostlin převedená na objekt/y tyto názvy zrcadlí.

Způsob realizace: Vyplyne v průběhu práce na BP

Cíl: Objekt/y „rostlin“, jejichž vzhled se bude odvíjet zcela podle jejich názvu. Výstup by měl být pro diváka humorný.

Předpokládaný charakter výstupu: min. 1 prostorová realizace (objekt) na téma „Zkratka“.

Rozsah průvodní zprávy: minimálně 3 normostrany

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Michal Gabriel, 2022. Oficiální stránky sochaře [online]. Dostupné z:<http://www.michal-gabriel.cz/cs/domovska-stranka/>
František Skála, 2020. [online]. Dostupné z: <https://www.frantisekskala.com/index.html>
Moravská galerie v Brně, 2010. ...*A nezapomeňte na květiny*. Brno: Moravská galerie v Brně. ISBN: 978-80-7027-215-2
Nutné studium herbářů, např.:
Elektronický herbář, 2022. [online]. Dostupné z: <http://colee-rostliny.4fan.cz/>
Jiří Janča, Josef A. Zentrich, 1994-2009. *Herbář léčivých rostlin* 1.-7. díl. Praha: Eminent.

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. MgA. Benedikt Tolar**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 8. září 2022

Prohlašuji, že jsem dílo zpracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

V Plzni, duben 2023

.....

Podpis autora

Velice ráda bych poděkovala

těm, kteří mi v průběhu práce nejvíce pomohli, a byli mi největší oporou:

Doc. MgA. Benediktu Tolarovi který statečně bojoval s mojí tvrdohlavostí, roztěkaností a neorganizovaností a jenž ze mě neustále „vytřískával“ lepší a lepší výsledky, Doc. MgA. Ludku Míškovi a MgA. Evě Majerové za odborné, vstřícné konzultace, bez kterých bych se sotva někam posunula, Michalovi Gabrielovi a Štěpánovi Klasovi za poskytnutí inspirace v dávno zapomenuté minulosti, avšak bez které by tato práce také nevznikla, mojí mamince za redigaci textu a neustálé „držení palců“, Souboru písní a tanců Josefa Vycpálka za příjemná rozptýlení...

a hlavně Čestmíru Koubovi za neskutečnou každodenní podporu, bez jehož rad, připomínek a nahodilých konzultací „24/7“ bych k mnohým závěrům ani nedošla!

OBSAH

ÚVOD.....	9
Inspirace z mé výtvarné minulosti.....	9
Výběr tématu.....	9
Vysvětlení mého výběru – myšlenkové pochody.....	9
„Inspirace dinoparky“ – první myšlenka.....	10
Dva způsoby pochopení mojí práce	11
VÝVOJ PRÁCE OD ZAČÁTKU PO FINÁL – VÝSLEDKY KONZULTACÍ	11
Náprstník a původní myšlenky	11
Prezentace výsledků – první návrhy.....	12
Prezentace výsledků – finální návrhy	12
Konzultace jednotlivých objektů	13
Finální podoba – popis práce	13
ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ, TECHNOLOGICKÉ SPECIFIKACE	14
Objekty – technologická specifikace – bílá hmota	14
Objekty – způsob zpracování.....	14
„Herbář“ – technologická specifikace	15
„Herbář“ – způsob zpracování.....	16
Způsob zpracování – závěr	16
SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY PRÁCE	17
UMĚLECKÉ INSPIRAČNÍ ZDROJE	17
MÁ DOSAVADNÍ TVORBA V KONTEXTU SPECIALIZACE – SOUVISLOST S MOJÍ BAKALÁŘSKOU PRACÍ	18
RESUMÉ	19
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	20
SEZNAM PŘÍLOH.....	21
PŘÍLOHY.....	22

ÚVOD

Inspirace z mé výtvarné minulosti

Mou bakalářskou práci inspiroval prožitek již ze střední školy; ač jsem studovala grafický design, na léto nám ve druhém ročníku zadal pan profesor dva vlastně nečekaně sochařské úkoly: vytvořit „poutnickou hůl“ a „bájnou květinu“. Jak jsem zpracovala hůl, je pro tuto práci irelevantní, avšak zpracování oné květiny mou práci přímo určuje.

Rozhodla jsem se tehdy, že vytvořím Náprstník, který místo květů bude mít opravdické náprstky. Z tohoto nápadu jsem měla opravdu radost, a ještě větší, když jsem jej na dovolené konzultovala se sochařem M.G., který mi dal hmotu, se kterou pracuje sám, čímž mi pomohl určit materiál, s nímž budu na květině dále pracovat i já a díky tomu se mi otevřely nové obzory.

Výběr tématu

Od dob vytvoření mé první květiny uběhla nějaká doba, ale vždycky jsem cítila, že ono téma „zpracování názvu květiny do sochy/objektu“ není vyčerpáné.

Jakmile tedy nastal čas mé bakalářské práce, vzpomněla jsem si na tento projekt a rozhodla se jej dokončit – rozšířit o další exempláře. Když jsem si procházela témata kvalifikačních prací, tak mne potěšilo, jak jedno zcela vystihovalo a doplňovalo mou ideu: „ZKRATKA“.

Vysvětlení mého výběru – myšlenkové pochody

Téma „Zkratka“ totiž o něco přesněji určilo cestu, jak moji bakalářskou práci z mého starého nápadu rozvedu.

Rostlinu, jak ji známe, jsem si rozdělila na její reálný vzhled a její název. Přešla jsem její vzhled, a přistoupila jsem rovnou k názvu, jímž jsem se řídila k vytvoření vzhledu nového¹.

Dá se tedy říci, že můj postup práce je zcela opačný, než jak tomu ve skutečnosti bývá, což je od objektu (fosílie, fragmentu rostliny, apod.) k jeho metaforickému pojmenování². Moje cesta však začíná názvem³, a končí vzhledem, který by názvu **mohl** odpovídat. A samozřejmě v tomto ohledu nepozbývám smyslu pro humor a vzhled květiny se často snažím dělat co nejabsurdnější.

¹ Což je, dle mého názoru, právě jasná myšlenková zkratka... Totiž „zkracuji“ rostlinu jen na její vzhled dle jejího názvu.

² Zajímavé je také to, že i ve vědě, u které se snažíme být velice profesionální, velice objektivní, vše podkládat fakty atd. se projevil náš „lidský faktor“ a do vědeckého názvu jsme si zvykli používat metaforu, tedy básnickou figuru, která se řídí pouze naším subjektivním prožitkem a příliš podložena tedy není. Pouze našimi subjektivními zážitky...

³ Který je díky své metaforičnosti velice nevědecký, a díky čemuž rozněcuje fantazii právě i do nepravděpodobných tvarů.

„Inspirace dinoparky“ – první myšlenka

Toto se dobře dovysvětluje mou velice ranou myšlenkou, která vznikla ještě před samotným vytvářením mé práce, a to pro obhajobu způsobu právě mého zpracování/přemýšlení. Jedná se o takzvanou „inspiraci dinoparky“.

Před nějakou dobou se zjistilo, že dinosauři, které známe jako holé ještěrky, měli pravděpodobně peří...

Nejprve mi tento fakt nepřišel nijak zajímavý... A pak jsem si vzpomněla na dinoparky. Vždyť po celé republice, a možná i jinde, stojí spousty parků, které jsou sice zábavní, ale pyšní se svými krásnými modely dinosaurů, kteří jsou „jako živí“... a tak mi došlo, jak dinosauři, prezentováni „jako živí“, vůbec nemusí vypadat reálně. Co když je naše představa o jejich vzhledu mylná? Co když by se reální dinosauři v těchto svých „podobenkách“ vůbec nepoznali?

Došlo mi tedy, jak vysoká je pravděpodobnost chybovosti paleontologa, který objevuje kosti miliony let staré, a jen dle tohoto fragmentu se snaží určit vzhled celého zvířete! Jako bychom se snažili určit vzhled auta jen například podle jeho kol... Zkrátka ač lze určit mnoho, třeba maximální váhu auta, již nemáte indicie, jakou mělo barvu, či vůbec třeba tvar kapoty...⁴

Tedy fantazie paleontologa pracuje. A nyní záleží, jak troufalý/drzý/odvážný je, a za co všechno, co dá všanc veřejnosti je ochoten se postavit, byť si třeba opravdu musel mnohé domyslet.

A tato moje úvaha mi poměrně ucelila, jak svou práci budu vysvětlovat.

Zahraji si vlastně trochu na onoho „paleontologa“, avšak z budoucnosti, kterému se z naší současnosti ze záhadných důvodů dochovaly JEN NÁZVY ROSTLIN, nicméně nemá nejmenší tušení, jak asi mohly vypadat. Má ale pocit jistoty, protože ony názvy rostlin jsou tak barvitě, že se dají přeci snadno domyslet!

Vyrobí si tedy svůj osobní „kabinet kuriozit“, jakkoli má pocit, že jde o zcela vědeckou práci, a s radostí a entuziasmem „seká jednu kytku za druhou“. Modeluje je, ba dokonce i kreslí! A dělá chyby v jejich vzhledu, o nichž nemá ani potuchy. A my, pro něj lidé z minulosti, kteří víme, jak asi taková „normální“ květina vypadá, se můžeme jeho chybám jen smát...⁵

⁴ Upřímně toto se nevztahuje jen na dinopark, ale na naše vnímání dinosaurů vůbec, protože dinopark vznikly již z „utříděné“ představy, jak takový dinosaur vlastně vypadá. Jenže co když je i tato představa mylná? Zkrátka mi došlo, jak se krásně mohla stát chyba neuvěřitelného rozsahu, když se poprvé určil přibližný vzhled dinosaura, a ten se rozšířil po celém světě, aniž by se po velice dlouhou dobu jakkoliv upravil nebo aktualizoval – a právě proto mohly i vzniknout dinopark s dinosaurů bez peří, které možná měli...

⁵ Připomíná mi to mou další úvahu nebo dojem, který mívám při studiu dějin umění. Vezměme si například starověké civilizace. Řecko. Řím. Máme o nich dost jasnou představu, ale... co když jsme úplně „vedle“? Mívám pocit, že kdyby se mohli tito dávno mrtví lidé postavit před naše „archeologické skvosty a úspěchy“, tedy „věci ve kterých máme historicky jasno“, třeba by se jim vysmáli, jako se divák třeba zasměje, když se dívá na nějakou mou „rostlinu“... A upřímně řečeno, ono se tak vlastně stalo. V době neoklasicismu.

Neoklasicismus se opírá o „antické kořeny“, tedy nám často svými tvary připomíná například průčelí antického chrámu apod. (Gombrich 1997, s. 477-480), jenže se tehdy zapomnělo na jednu pro antiku velice typickou věc – že bylo vše velmi barevné. Zkrátka proto, že ještě nebyla dostatečně technologicky vyvinuta archeologie, se domnívali, že tak jak známe antické pozůstatky nyní, tedy bílé, nebarevné, vypadaly i tehdy. Na tomto principu „čisté bílé antiky“ je postaven celý umělecký sloh! A způsobila to jen chyba, nedostatek informací a předčasné závěry archeologů...

Dva způsoby pochopení mé práce

Na finální podobu mé práce se tedy ve výsledku dá dívat dvojím způsobem: poučeným a nepoučeným. A myslím, že oba jsou funkční. Spolu i zvlášť.

Poučený pohled tkví v tom, že divák ví, co mi probíhalo hlavou, ví o mé „hře na nadšeného paleontologa z budoucnosti“ a může vnímat mou práci třeba jako kritiku lidské omylnosti, nedokonalosti paleontologie/archeologie...⁶ a bavit se názvy a vzhledy rostlin.

A nepoučený divák se jen baví. Upřímně řečeno, o to mi jde nejvíc. O pobavení diváka. O odlehčenost tématu.

VÝVOJ PRÁCE OD ZAČÁTKU PO FINÁL – VÝSLEDKY KONZULTACÍ

Náprstník a původní myšlenky

Jak jsem již naznačila na začátku, prvotní popud pro mne byla ona vymodelovaná květina (náprstník) ze střední školy. Vedoucímu práce jsem ji na počátku ukázala, ale hlavně jsem předložila seznam květin, které dle mého názoru také půjdou zpracovat tímto způsobem. Toto mi bylo víceméně odsouhlaseno, a pustila jsem se do práce...

Můj zcela původní nápad byl, že ve finále odevzdám objekty květin, které se budu snažit dělat co nejrychleji, realizovat prvotní myšlenky, aby z nich byla znát určitá energie prvního nápadu a nadšení mého smyšleného „vědce“...

K objektům květin jsem však chtěla i některé názvy fotografovat (viz obrazová příloha – štětka lesní), některé kreslit, a některé dokonce vytvářet pomocí koláže. Tyto „ploché“ květiny bych pak třeba i mohla svázat do knihy...

Když jsem vyrobila první květiny, vedoucí práce byl spokojen, a souhlasil, abych jich udělala co nejvíce⁷ s tím, že ve finále třeba jen nějaké na výstavu vybereme. S fotografiemi sice spokojen byl, ale ne již tolik. Nebylo totiž zcela jasné, jak je do práce zařadit, aby tvořily logický celek. Myšlenku koláží jsem v průběhu ani nestihla rozvinout, ale víceméně mi došlo, že takových květin by asi mnoho nebylo. Po prvních kresbách jsem se však ihned v tomto klasickém způsobu vyjádření vyloženě našla.

Tedy aniž by to bylo zamýšleno, nebo nějak explicitně řečeno, tak postupně „vykrytalizovalo“, že by celá práce měla být co nejčistší, a tedy že do knihy, kterou bych chtěla ve finále představit, by měly přijít jen květiny zpracované jedním způsobem (původně měly být v tomto případě knihy tři: fotky – koláže – kresby).

⁶ Ač upřímně, z mé strany to výsměch paleontologii či archeologii rozhodně být nemá. Je v tom sice vtíp na „jejich účet“, ale rozhodně ne zlomyslný. Archeologii velice obdivuji... z mé stránky jde spíše o pousmání se nad ztrátou informací v „toku času“...

Protože jsem však neměla ani dostatek fotek a zatím žádnou koláž a zjistila jsem, jak lehce se mi některé květiny kreslí, zůstali jsme u nápadu kresby květin. Tedy že odevzdám jen je a objekty

Prezentace výsledků – první návrhy

Otázkou však byla finální prezentace těchto dvou složek mé práce.

U kreseb jsem i uvažovala, že by se (po vzoru jednotlivých vystavených listů z kresleného herbáře na stěnách bytu mého dědy, které mi byly ke kresbě květin přímou inspirací) vystavily každá zvlášť ve svém rámečku a pověsily na zeď. Když jsem však jednu z těchto kreseb zkusila dát do rámečku, usoudili jsme, že by musela mít paspartu, a tedy být v rámečku neobvyklých rozměrů, což je již na výrobu velice náročné, drahé, a vzhledem k tomu, že jsem chtěla mít těchto květin opravdu mnoho, i nesmyslné. Proto jsme ve finále od vystavení na stěně zcela upustili a shodli jsme se, že květiny vystavíme do velikého, ručně svázaného „herbáře“, kterým by si návštěvníci mohli volně listovat.

Co se pak týče objektů květin, nejprve jsem měla ambiciózní plán, že každá bude mít svůj krychlový podstavec, který bude mít povrch zvlněný v náznaku terénu, a když se tyto podstavce spojí, tvořily by navazující „krajinu“.

Dělala jsem v tomto ohledu mnohé technologické zkoušky, zda by měl být podstavec z betonu/sádry, zda by měl být v kuse, či rozkládací, atd., ale nakonec jsem sice došla k závěru, že by byl v kuse a vylisován do mnou navržené formy z bílého rozdrčeného papíru (s lepidlem), avšak celý projekt těchto podstavců byl nakonec zavrhnut, protože by pravděpodobně odpoutávaly pozornost od samotných květin (pokud by se na celé dílo divák na výstavě podíval).

Prezentace výsledků – finální návrhy

Ve finále jsme navrhli možnost, jak květiny-objekty vystavit jednodušeji a pro diváka snad i přístupněji.

Květiny se zapíchnou do písku, do soklů bez horní desky (kde bude onen písek, tedy budou působit jako vysoké květináče) vysokých asi 80 cm a dlouhých asi 1 m. Menší objekty by se pak mohly dávat do malinkých stejně kvádrových „květináčků“, které se mohou zavěsit na stěny.

Druhá varianta byla, že by se květiny zapíchny jen do „hromady písku“, či menších hromádek písku.

Nicméně v každém případě bude mít každý objekt u sebe jasnou bílou cedulku se svým názvem, a latinským názvem. Dokonce jsme uvažovali i o QR kódu, který by odkazoval na skutečný vzhled květiny, aby nás divák nepodezíral, že byl její název smyšlen.

U kreseb jsem již finál zmínila výše – navrhu a sešiju ručně knihu, do níž se pak jednotlivé kresby vloží/vlepí. Bude to tedy jakýsi průnik herbáře z exemplářů sušených květin, jaké jsme zvyklí vidat, a herbáře tištěného, který se dá koupit v knihkupectví. To proto, že jednotlivé exempláře do něj sice vkládám, ale nejedná se o pravé květiny, ale záznamy, jak by asi mohly tyto květiny vypadat, což už spíše připomíná herbář z knihkupectví. Proto má tato kniha i určité náležitosti knihy tištěné.

Konzultace jednotlivých objektů

Někdy docházelo ke kompromisům při konzultacích o vzhledu mých rostlin, ale pokud jsem byla o svém zpracování zcela přesvědčena, z jeho vzhledu jsem neslevila. Ovšem nebylo tomu tak vždy.

V případě zvonku tatranského jsem na popud pana Tolara zcela zúžila stonek, čímž jsem dosáhla mnohem lepšího dojmu křehkosti květiny (viz obrazová příloha), a do budoucna jsem se právě díky tomuto popudu snažila o větší křehkost. Sedmikvítek evropský, který jsem pojala jako modrou květinu se sedmi žlutými hvězdami⁸, jsem nakonec nezvládla dodělat, neb jsme se shodli, že vypadá příliš lacině či nedotaženě, a že ony hvězdy by musely být zcela stejné, aby vzhled rostliny nenarušovaly. Nebo u květiny střevíčník pantoflíček, která původně měla být jen ze střevíčků od panenek, jsem se nakonec dostala do velikosti, kdy jsem mohla použít normální „střevíce“, tedy lidmi nositelné, apod.

U kreseb tomu nebylo jinak.⁹ Některé mé nápady se líbily, k jiným byly výhrady. Ale i toto mělo svůj vývoj, neb co bylo zpočátku bráno jako nedostatek, se třeba později v kontextu celé práce projevilo jako přednost.¹⁰

Zkrátka jak jsem již zmínila, pohledů na to, jak onu metaforu ztvárnit, je někdy opravdu mnoho, a je těžké určit co „je správně“¹¹. Avšak nejdůležitější v tomto ohledu je pro mne stále totéž. Od úplného začátku práce cílím na co největší uvolněnost, protože jde stejně výhradně o to, aby se divák těmito doslovnými hříčkami pobavil, a vzhledem k tomu, že každý divák je trochu jiný, je jasné, že se jednotlivé názory diváků, zda je ta či ta rostlina jasná, budou lišit.

Finální podoba – popis práce

Má práce tedy nakonec získala podobu mnoha převážně bílých, různě velkých/malých objektů/květin. Každá je vytvořena na základě jejího názvu. Těchto květin je něco přes dvacet. K nim také patří objemná a těžká kniha Herbář, v níž je okolo padesáti květin dalších.

⁸ narážka na vlajku EU

⁹ Například u květiny kopytník evropský mi bylo stále opakováno, že na obrázku by se měla objevit i jeho kopyta – na obrázku je však pouze kráva, která jakoby vyrůstá ze svých spojených čtyř nohou... jejíž kopyta vidět nejsou. Můj argument byl, že „kopytník“ je zoologické označení, kam kráva spadá, tedy mluvíme-li o kopytníku, krávu tam zařadíme, aniž bychom kontrolovali, zda kopyta má. Přišlo mi, že je to zkratka, kterou si mohu dovolit. I se mi líbil můj nápad nechat takto komicky nestabilně krávu „vyrůstat“ z jednoho bodu, a nějak jsem nebyla schopna najít cestu, aby byla její kopyta vidět. Avšak bylo mi to vytknuto mnohokrát, ač jsem namítala, že mi to přijde jako podcenění diváka. Ale chápu, proč mi tato výtka byla řečena.

Zcela přímo souvisí s tím, co jsem již zmiňovala výše, že objekty/kresby v této práci jdou často pojmout více než jedním způsobem, ale já je pojímala tak, jak jsem to cítila já. Totiž zrovna u tohoto případu se dá dosti dobře debatovat o problému podcenění/nepodcenění diváka. Těžko říct, kde je jakási obecná hranice, co ještě divák pochopí, a co už ne. Myslím, že toto má každý divák jinde. Tedy ač se to jednomu nezdá a květinu nepochopí, druhý ano. Proto si myslím, že tato květina je zcela v pořádku. Avšak, jak jsem již psala výše, já ráda diváka nepodceňuji, ba spíše naopak, baví mne o to více, když něco nepochopí „na první dobrou“, ale musí se na chvíli zamyslet. O to zábavnější mi pak tato má hříčka připadá.

¹⁰ Takto se stalo například s nakreslenou hlavinkou horskou, kde mi bylo sděleno, že lyžařské hůlky již do obrazu nepatří... ale nakonec jsme došli k názoru, že to jen přidává vzhledu rostliny na chtěné absurditě celé práce, a byla do Herbáře přijata.

¹¹ Nic není totiž „správně“. Jde o subjektivní názor, a jak jsem již mnohokrát zmiňovala, snažila jsem se objekty vyjadřovat především tak, jak je vnímám já.

ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ, TECHNOLOGICKÉ SPECIFIKACE

Objekty – technologická specifikace – bílá hmota

Jak jsem již naznačila výše, má první květina, která mne k mému současnému počínání inspirovala, byla celá z bílé hmoty¹², kterou jsem dostala darem, a jen náprstky se na ní blyštily stříbrně¹³. Tento původní vzhled se mi zamlouval ve své jednoduchosti, jasnosti a eleganci. Proto jsem se rozhodla tuto hmotu použít i nyní. Kromě toho s ní pracuji obecně ráda. I mimo tuto práci. (viz obrazová příloha). A bílá barva je pro mne poměrně důležitá. Ve smyslu čistoty a jasného sdělení objektu. Člověk si totiž umí věci domýšlet, nerada diváka podceňuji, tedy ráda dělám věci bílé, aby vynikl jejich tvar, a aby si divák mohl domyslet, co je mu milé, co jen chce. Avšak pokud já nechci přidávat například barvou mému objektu další význam, nechávám jej takto čistý.

V této práci jsem se proto rozhodla brát tuto „bílou hmotu“ jako „nulovou substanci“, tedy pouze nástroj bez barvy a významu, ze kterého bude ta část květiny, která je svým názvem méně specifikována. Pravda je, že u některých květin i tato bílá hmota význam získá, ale to jen pokud má rostlina v názvu „bílá“, či podobně. Jinak tuto hmotu беру jen jako „prázdný papír“, opravdu jako „nulovou hmotu“ bez jakéhokoliv významu.¹⁴

Obecně jsem se snažila pracovat co nejjasněji. Nedomyšlet si moc věcí, které nejsou v samotném názvu rostliny řečeny. Ač uznávám, že někdy mi „to nedalo“ a dle svého citu jsem tuto hranici trochu překročila, a třeba i použila materiál, který jasně název nespecifikuje.¹⁵ Ono totiž primárně jde opravdu o pobavení diváka, byť uznávám, že tato odchýlení od čistoty a mé obhajoby se těžce vysvětlují, protože jsou stavěna na mém osobním pocitu, ale i tento faktor myslím do mé práce patří.

Objekty – způsob zpracování

Pokud jsem se tedy rozhodla, že nějakou rostlinu ztvárním jako „objekt“, začala jsem se výhradně zajímat o její název, a co mi o ní říká. Pokud v něm například nebyla specifikace její velikosti, jako např. „vlaštovičník větší“ tak jsem na její velikost nedbala, neb názvem nebyla specifikována. Naopak jsem dávala pozor, co její specifikací je, a jak ji pro diváka nejčitelněji vyjádřit nějakou jazykovou zkratkou. Například „jehlice trnitá“ je pro mne velice jasně pletací jehlice, na níž budou trny. Trny pak udělám z bílé hmoty, a pokud nevím, z čeho trny jsou, domodeluji je, atd.

¹² Ač samozřejmě měla jádro z drátů a špejlí. Ostatně stejně jako na mých současných květinách, které také mají podobné jádro. Tato hmota – na vzduchu zasychající/samotvrdnoucí plastelína DAS, či KREABLE - není po zatvrdnutí příliš pružná a pokud není dostatečně vyztužena, má tendenci praskat.

¹³ Stejný princip jsem tedy zachovala i u mých současných květin. Výše zmíněná bílá hmota je tedy hlavní vizuální složkou celé práce, ale k ní jsem přidávala i různé jiné materiály, které v ní tvoří příjemné kontrastní akcenty. Tyto materiály jsem samozřejmě vybírala tak, jak mi která rostlina svým názvem „napovídala“.

¹⁴ Ještě lépe to popsal můj kamarád a partner Čestmír Kouba: „*Vědec konstruuje rostliny ve své laboratoři. Tvoří je z nulové hmoty. Nulová hmota definuje podstatu toho, že jde o zhmotněnou metaforu. Není to podobné ničemu z žité skutečnosti (s výjimkou sebe sama). Zhmotňuje tedy myšlenku konstrukce rostliny jen podle názvu.*“

¹⁵ Například u netýkavky nedůtklivé není o samolepce nic řečeno, a přesto je celá ze samolepek (viz obrazová příloha), avšak toto mi dal její název. Když je totiž „netýkavá“, tedy nechce, aby se jí někdo dotýkal, a navíc „nedůtklivá“, tedy pro mne vlastně agresivní, přišel mi logický nástroj k vyjádření varovné samolepky, které často vidáme, a tento pocit agresivní nedůtklivosti v nás vyvolávají.

Pravda je, jak jsem již řekla, že vnímání, jak rostlinu vyrobím, bylo velice subjektivní. Protože jsem ji převedla do tvaru, do jakého bych ji převedla já. Že je i jiná cesta, jsem si vědoma, ale hodně jsem se řídila svými pocity, což ale – opět, jak jsem již zmínila – myslím, do mé práce patří.¹⁶

U některých rostlin jsem však sama cítila, že mohu udělat více variant. Například metlička křivolaká. Tu jsem tedy proto vyrobila jak jako malou metlu z větviček pokroucenou do ne zcela normálního tvaru, tak i jako metličku na vaření, opět jaksi pokroucenou... neb pro mne byla tato práce především hrou se slovy, hrou se zpracováním.

„Herbář“ – technologická specifikace

Jak jsem již zmínila výše, moje práce není jen o objektu, ale k doplnění nadšení mého paleontologa¹⁷, jsem se rozhodla některé květiny i nakreslit.

U kresby jsem se rozhodla pro poněkud archaickou perokresbu k již předem vytištěnému textu¹⁸. To z toho důvodu, že krasopisně nepíši, ale podle mě patřil k napodobení „listu z herbáře“ font okrasný, kudrnatý a snad i sotva čitelný. Pod něj samozřejmě i skutečný latinský název květiny.¹⁹

Co se papíru týče, chtěla jsem spíše papír ne čistě bílý, ale zabarvený, aby připomínal buď staré stránky herbáře, či snad i barvu mé „nulové hmoty“, která také není čistě, ostře bílá, jako například obyčejný kancelářský papír. Vybrala jsem proto papír lehce strukturovaný, a lehce nažloutlý. Perokresba mu sluší a vypadá dle mého názoru důstojně. Nadšený paleontolog/archeolog, vizionář, by na něj své představy jistě rád přenesl, aby je mohl hrdě prezentovat...

Tedy vybrala jsem rostlinu, napsala v počítači její český vědecký název, a tento dokument vytiskla. Na něj jsem později rostlinu načrtla tužkou, a následně načisto, tuší. (Tahy tužkou jsem pak vygumovala.)

Když jsem měla již i rozhodnuto, jak budu tyto kresby představovat, vrhla jsem se na vazbu knihy. Jedná se o typickou vazbu s pevnými deskami a plochým hřbetem. (Beranová 2020, s. 37)

¹⁶ Dobrým příkladem je například onen „kohoutek věncový“. Variant, jak jej zpracovat, je opravdu spousta; kohoutek na zbrani, zvíře, vodovod, atd. Já jsem si vybrala vodovod, protože mi přišel nejnápaditější. Čímž ale netvrdím, že například použití „kohoutka“, jako malého zvířete by nefungovalo. Někdy jsem tyto rozpory řešila i dvojím zpracováním rostliny. Viz níže v textu a v obrazové příloze „metlička křivolaká“.

¹⁷ Jenž se vzhled rostlin snaží urputně zaznamenat, jak jen dovede, ale je pořádný a snaží se chovat „vědecky“, tak mají jeho dvě série (objekty/obrazy) jasný řád a vnitřní klid. Rostliny jsou uspořádány do knihy, objekty náležitě vystaveny a popsány...

¹⁸ Jde vlastně o jasný odkaz na ony jednotlivé listy z herbáře, které bývají stejnou/podobně vypadající technikou vyhotoveny.

¹⁹ K tomuto designu, kromě listů z herbáře, mě přivedly i veduty, které nám visí doma na zdech. Viz obrazová příloha. Latinský název zde pak přidávám opět kvůli mé inspiraci ze skutečných herbářů. Pro podtržení „touhy o vědecký přístup“.

„Herbář“ – způsob zpracování

Kresba je moje vášeň, ale to nebyl popud k jejich vytvoření. Jak jsem již zmínila výše, popud vznikl ze zarámovaných listů herbáře visících nad postelí mého dědy.

Tedy rozhodla jsem se rostlinu – pokaždé když jsem ji určila jako vhodnou k nakreslení – kreslit jako exemplář v herbáři. Většinou na středovou kompozici, hned nad její název.²⁰

To, jakým způsobem ji nakreslím, bylo opravdu opět velice subjektivní. Často například padala otázka, proč jsem těmto rostlinám (ostatně stejně, jako objektům) dávala listy? Nejprve jsem zjistila, že to dělám automaticky, ale později jsem si i našla důvod: listy na rostlinách dělám proto, že i když se vědec ve vzhledu rostliny mýlit může, v něčem se stejně pravděpodobně může také strefit... tedy nakonec je vnímám, jako jistou naději...

Ale obecně platí zase to, že jsem se snažila řídit se hlavně názvem a přespříliš si nedomyšlet.

Kresby, tím, že jsou kreslené perkem a tuší, jsou převážně černobílé, ale sem tam jsem se odvážila i barevného akcentu.²¹ Vůbec si myslím, že jsem zde byla odvážnější, co se týče „uhýbání“ od samotného názvu. Svedla mne k tomu ta obrovská nelimitovanost kresby. Pravda, někdy jsem za to byla vedoucím práce již pokárána, ale ne vždy...

Co se týče prokreslenosti jednotlivých květín, upřímně, jde o náhodu. Někdy jsem jich kreslila i několik za sebou, tak jsem se postupem času vykreslila. Tento fakt mi však pro práci nepřijde jako překážka. Naopak. Myslím, že tomu dodává jistou živost, lidskost.

Způsob zpracování – závěr

Má práce tedy spočívala v neustálém hledání názvů rostlin po různých herbářích²², rozmyšlením, zda jsou vhodné či dostatečně inspirativní ke ztvárnění a následnému rozřazení do kategorií – co jde vyjádřit spíše objektem/ kresbou.

Tedy nejvíce času zabralo pátrání po herbářích a následné utřídění představy, jak by výsledný objekt/obrázek mohl vypadat.

Důležité pro mne také bylo zásadně ignorovat skutečný vzhled květiny, jejíž název jsem našla! Tedy vědomě jsem se této znalosti vyhýbala, aby moje výsledná představa tímto nebyla nijak zatížena a já opravdu pracovala jen s přetvořením názvu ve zcela nový objekt.²³

²⁰ Pravda i toto mi někdy „ujelo“, a takové rostliny, tedy ty, které se nedržely středové kompozice, byly pak panem Tolarem vyřazeny, jako do série se nehodící. Což uznávám, je pádný argument.

²¹ Avšak musím se obhájit, že tyto barevné akcenty měly vždy smysl! Např. u květin s přízviskem „lékařský“ jsem někdy používala znak červeného kříže. A ten se hůře identifikuje, pokud není červený... atp.

²² Díky tomu vznikaly a zanikaly dlouhé seznamy rostlin, které byly postupně proškrtávány, či doplňovány o kresby. Viz obrazová příloha. Avšak často jsem rostlinu vymyslela až těsně před jejím vytvořením, aby byl opravdu ztvárněn můj prvotní nápad.

²³ Pravda, u rostliny „vrba síťnatá“ jsem se uchýlila k napodobení onoho slavného stromu... avšak při konzultacích tohoto objektu jsme přišli na to, že „vrba síťnatá“ ve skutečnosti vůbec jako vrba nevypadá, tedy vysvětlení části jejího názvu „vrba“ napodobením tvaru známého stromu, může být vnímáno jako přijatelné. Ale uznávám, že je to rostlina opravdu sporná, a občas nabývám pocitu, že do mé série nepatří, avšak vzhledem k tomu, že mým hlavním cílem je pobavení diváka, si myslím, že v tomto ohledu nemusím být zcela striktní. Pokud by totiž například u vystavených rostlin byl QR kód, kde by byl reálný vzhled rostliny, vrba síťnatá by pak

SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY PRÁCE

Chápu, že moje práce má určitě silné i slabé stránky. Z mého úhlu pohledu je nejslabší stránka technické provedení. Práce s „mou bílou hmotou“ je poněkud nevyzpytatelná, a někdy těžce odhadnutelná – jestli hmota popraská nebo se dokonce zlomí... tedy z této stránky určitě vnímám nedostatek a prostor ke zlepšení, ale zlepším se, troufám si říci, jen časem a dalšími pokusy.

Silnou stránkou je dle mého názoru množství nápadů/rostlin, to, že jsem sháněla rostliny nejen po herbářích, ať již online, či v knihách na návštěvách u přátel, u rodiny, ale i na cedulích v botanických či zoologických zahradách, či jen na vzdělávacích tabulích na různých naučných stezkách apod. Dle mého názoru mi toto hledání dalo velkou spoustu inspirace, a myslím, že bez toho by nemohla být moje práce tak rozsáhlá.

Navíc mám ráda práce, u kterých není třeba vysvětlení, práce, které pochopí každý, aniž by se musel seznámit s konceptem. Proto jsem ráda, že se mi to, tedy dle mého názoru, podařilo do mé práce dostat, a vnímám to také jako její silnou stránku. Protože jediné, co je nutné si u mé práce přečíst, je název květiny – a pak už se jen bavit... Na druhou stranu jsou i tací, kteří se rádi dozvědí „více“, a já nezklamu ani ty. V tomto ohledu jsem se svou prací opravdu spokojena.

UMĚLECKÉ INSPIRAČNÍ ZDROJE

Kromě názvů samotných nemohu říci, že by mne k práci neinspirovala tvorba někoho jiného. Často sice vnímám, že jsem ovlivněna, aniž bych si tuto skutečnost uvědomovala, ale u něčeho si toho vědoma jsem.

Například mým velkým vzorem je sochař Michal Gabriel, jehož osobně znám, a jeho tvorbu sleduji a uznávám, že se jí nechávám ráda ovlivnit. Jeho přístup mi často přijde velice „správný“. Tedy co se použití bílé tíče, v tomto mě zcela jasně ovlivnil on.

Dá se i říci, nebo bylo mi řečeno, že tyto moje květiny se podobají právě i květinám od něj, například květině z roku 2000 (která je ovšem z bronzu a byla vytvořena jako návrh do pavilonu indonéské džungle v ZOO Praha, viz obrazová příloha), takže se obávám, že i toto mne muselo ovlivnit. Ač toto pravděpodobně bude jedna z podvědomých inspirací, neb tyto květiny jsem si našla až poté, co jsem na to byla upozorněna.

Avšak inspirací pro mne nebyl jen Michal Gabriel. Další sochař (také ze skupiny Tvrdohlaví), kterého si velice cením, a jehož práce mne velmi baví je František Skála. Od něho, obávám se, jsem zase převzala onu „hru“ se směšností názvů rostlin. Je pro mne velkým vzorem, a patrně bude další inspirací podvědomou, neb jeho práci sleduji jaksí průběžně. Tedy nemohu určit jen jeden příklad jeho práce, který by mne inspiroval, ale jen výřezy, které mi přijdou jako dobrá ilustrace. Například jeho kytary (viz obrazová příloha) apod.

fungovala jako ostatní rostliny, protože by svůj skutečný vzhled nijak neparafrázovala, neb tato rostlina je ve skutečnosti bylinou, a ne oním stromem.

Když jsem však měla svoji práci zcela před sebou, hledala jsem si, jak který výtvarník již s květinami zacházel. Narazila jsem na výstavu z roku 2011 z Moravské galerie v Brně „... a nezapomeňte na květiny“ ,kde se s motivem rostlin opravdu pracovalo. Tedy výstavu jsem si našla, a dá se říci, že díky ní mohu svou práci „zasadit do současné výtvarné scény“, což se podle mého názoru dá i v případě Františka Skály. Ale na rozdíl od něj nemohu říci, že mne tato výstava příliš ovlivnila. Spíše mi otevřela oči, že se tématu rostlin někdo věnoval i v době současnější. Ale nakonec mne spíše více ovlivnily opravdu staré herbáře a dva výše zmínění výtvarníci.

Pokud mne ještě něco inspirovalo, obávám se, že to již nemohu zcela přesně určit, neb jak říkám, často jsem ovlivněna podvědomě, aniž bych věděla z jakého zdroje.

MÁ DOSAVADNÍ TVORBA V KONTEXTU SPECIALIZACE – SOUVISLOST S MOJÍ BAKALÁŘSKOU PRACÍ

Co se týče mé dosavadní práce v ateliéru Socha a prostor pod vedením pana Tolara, byla spíše experimentálního rázu. Ač se často držívám bílé hmoty, jako zde, či smyslu pro humor, tak jinak se obávám, že s mojí bakalářskou prací příliš pevnou sérii netvoří, a proto ji zmiňuji až zcela nakonec. Jisté průsečíky, jak říkám, tam jistě jsou (pracuji vlastně stále na stejném principu – pobavit diváka), ale většinou se svou prací snažím dělat na základě prvních popudů, které jsou různé, a tedy moje jednotlivé práce spolu příliš nesouvisí.

Avšak i přesto některé mé výsledky z minulých let, pro dokreslení této práce, jsou níže v obrazové příloze.

RESUMÉ

Má bakalářské práce zpracovává téma „Zkratka“ a navazuje na jeden můj již starší objekt „květiny“. Jedná se o soubor asi 20–30 objektů a asi 50 kreseb v ručně svázané knize. Každý objekt či kresba představuje jednu rostlinu, jejíž tvar mi určil jen její existující název. Názvy jsou tedy pravé, avšak vzhled rostlin je zcela nový, a tvarem té které rostliny zcela neinspirovaný! K vytvoření objektů jsem jako hlavní materiál použila bílou, na vzduchu zasychající hmotu DAS a KREABLE a další materiály jako samolepky, zvonečky, sítě atd. které na každé květině tvoří jasné akcenty a dovysvětlují její název.

Cílem mé práce je hlavně pobavit diváka.

My bachelor work deals with the theme „Shortcut“ and follows up my older object „The Flower“. It contains about 20–30 objects and ca 50 drawings in hand-bound book. Each object/drawing represents one plant whose form is inspired only by its existing (Czech) name. The names of the flowers are therefore genuine but the looks of the flowers are completely new and in no way inspired by the real looks of the respective flowers! The main material for the objects is a white clay DAS and KREABLE which dries on the air and other materials such as sticks, little bells, nets etc. which are making nice accents on each plant to clarify the name of the specific plant.

The purpose of my work is mainly to entertain the onlooker.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BENTON, Michael J.. A colourful view of the origin of dinosaur feathers. *nature*. [online]. 9 May 2022 [cit. 22. 4. 2023]. Dostupné z: [A colourful view of the origin of dinosaur feathers \(nature.com\)](#)
- GOMBRICH, Ernst Hans, 1997. *Příběh umění*. Praha: Argo. ISBN 80-7203-143-0
- HAUN, August. Hrádek Křivoklát. [litografie]. 1864. In: Argo. *Album vedut království Českého*. Praha 2007. ISBN 9788072039227
- BERANOVÁ, Lucie. *Ruční knižní vazby*. Praha: Grada publishing, 2020. ISBN 978-80-271-2199-1
- BENEŠ, Jiří. Olomouckou kavárnu 87 ovládly kytary. Zůstanou až do konce července. *deník.cz*. [online]. 4.7.2012 [cit. 23. 4. 2023]. Dostupné z: [Olomouckou kavárnu 87 ovládly kytary. Zůstanou až do konce července - Deník.cz \(denik.cz\)](#)
- Galerie Linea. Michal Gabriel. Rostlina. In: *Galerie Linea*. [online]. 2023 [cit. 23.4. 2023]. Dostupné z: [Michal Gabriel, Rostlina | \(galerie-linea.cz\)](#)

herbáře (hlavní zdroje):

- RANDUŠKA, Dušan, ŠOMŠÁK, Ladislav a HÁBEROVÁ, Izabela, 1983. *Barevný atlas rostlin*. Vydání druhé. Bratislava: Vydavateľstvo Obzor. 640 s.
- DOBBSOVÁ, Liz, 2017. *1001 rostlin, pro radost z pěstování*. Praha: Volvox Globator. 960 s. ISBN: 987-80-7511-347-4
- KOCIÁN, Petr. *Květena České republiky*. [online]. ©2023. [cit. 25.4.2023]. Dostupné z: [Květena České republiky - plané rostliny ČR | www.kvetenacr.cz |](#)

SEZNAM PŘÍLOH

INSPIRACE – MATERIÁL (1-5).....	22-25
PŘÍKLADY PROGRESU PRÁCE (6-8).....	26-28
PŘÍKLADY FINÁLNÍCH OBJEKTŮ (9-17).....	29-37
PŘÍKLADY KRESEB + FOTODOKUMENTACE HERBÁŘE (18-22).....	38-43
INSPIRAČNÍ ZDROJE (23-24).....	44-45
FOTODOKUMENTACE NĚKTERÝCH MÝCH POZNÁMEK – SKIC (25-32).....	46-50

PŘÍLOHY

INSPIRACE - MATERIÁL

Příloha 1 – použití bílé hmoty již dříve; Kankán 2021, foto vlastní

**Příloha 2 - použití bílé hmoty již dříve; Netopýři 2022,
foto vlastní**

Příloha 3 – použití bílé hmoty již dříve; Masky 2022, foto vlastní

Příloha 4 – Původní květina, „Náprstník“ 2017, foto vlastní

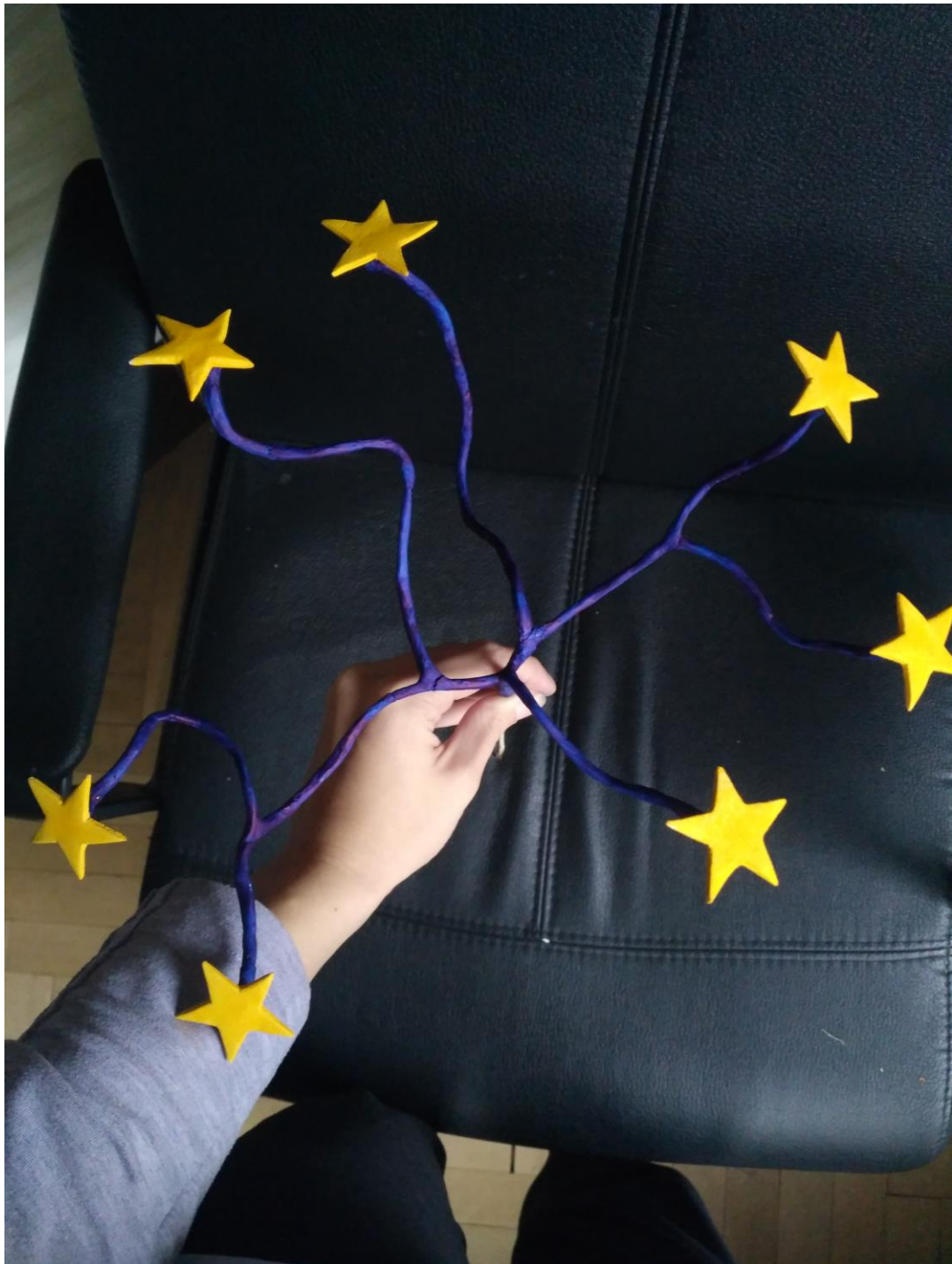
Příloha 5 – Veduty, jenž mne inspirovaly ke „kudrnatému písmu“ v Herbáři, foto vlastní

PŘÍKLADY PROGRESU PRÁCE

Příloha 6 – původní vzhled Zvonku tatranského vs. finální vzhled (změna po konzultacích), foto vlastní

Příloha 7 – Zaniklý Sedmikvítek evropský (dle konzultací nedotažený), foto vlastní

Příloha 8 – Fotografie „květiny“, které nakonec nejsou součástí Bc. – Štětka lesní, foto Čestmír Kouba a Markéta Čermáková, září 2022

PŘÍKLADY FINÁLNÍCH OBJEKTŮ

Příloha 9 – Štětka chlupatá, *Dipsacus Pilosus L.*, foto vlastní

Příloha 10 – Netýkavka nedůtklivá,
Impatiens noli-tangere, foto vlastní

**Příloha 11 – Metlička křivolaká,
Deschampsia flexuosa, foto vlastní**

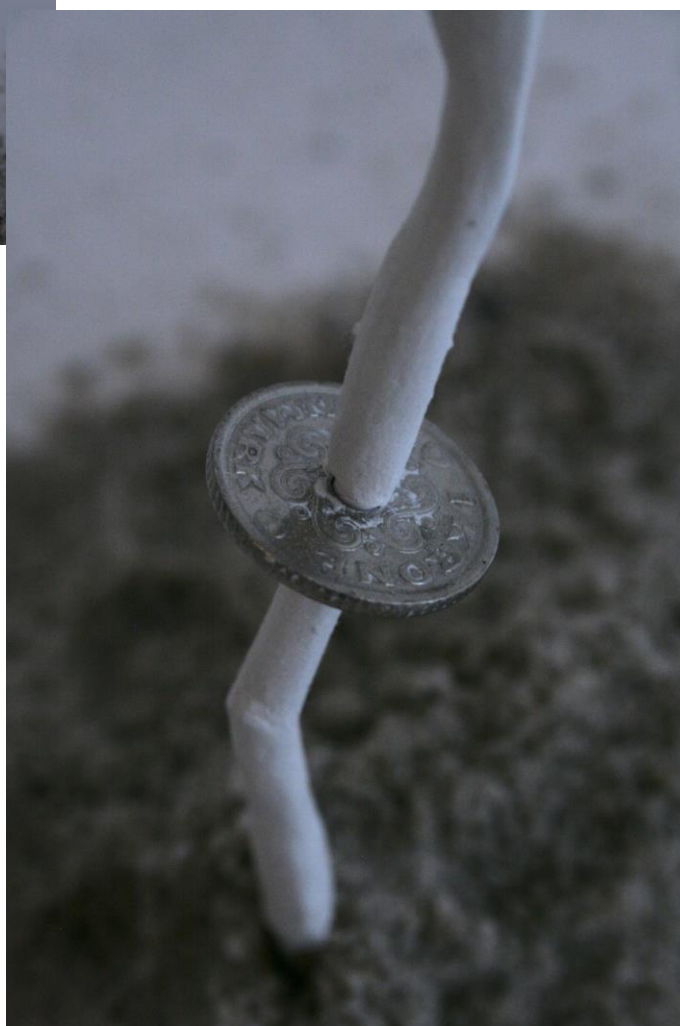
Příloha 12 – Netřesk brvitý, *Sempervivum ciliosum*, foto vlastní

Příloha 13 – Netřesk srstnatý, *Jovibarba globifera ssp. hirta*, foto vlastní

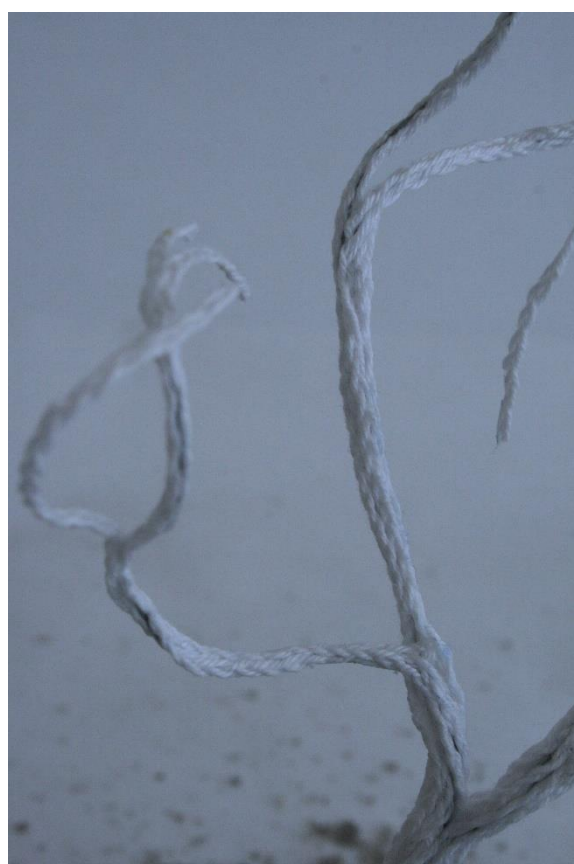

Příloha 14 – Penízeček prorostlý, *Thlaspi perfoliatum* L., foto vlastní

Příloha 15 – Knotovka bílá, *Silene latifolia*, foto vlastní

Příloha 16 – Střevíčník pantoflíček, *Cypripedium calceolus*, foto vlastní

Příloha 17 – Chundelka metlice, *Apera spica-venti*, foto vlastní

PŘÍKLADY KRESEB + FOTODOKUMENTACE HERBÁŘE

Příloha 18 – Herbář, foto vlastní

Příloha 18 – Herbář otevřený na dvou místech, foto vlastní

Botševnik velkolepý

Heracleum mantegazzianum

Kolotočnicko ozdobný

Felkua speciosa

Syring obecný
Syringa vulgaris

Příloha 21 – Ukázka kresby z Herbáře, sken

Vstavač mužský

Orchis mascula

INSPIRAČNÍ ZDROJE

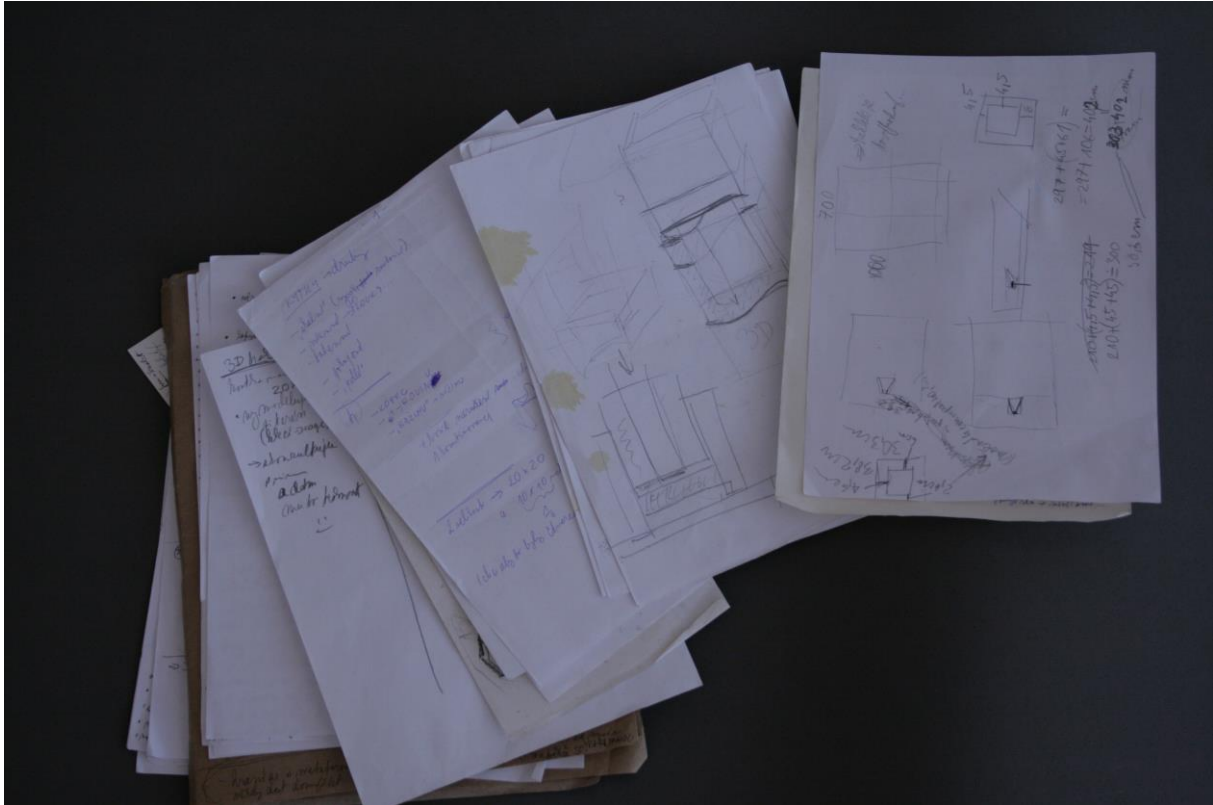

Příloha 23 – Michal Gabriel, Rostlina 2000, foto z internetu

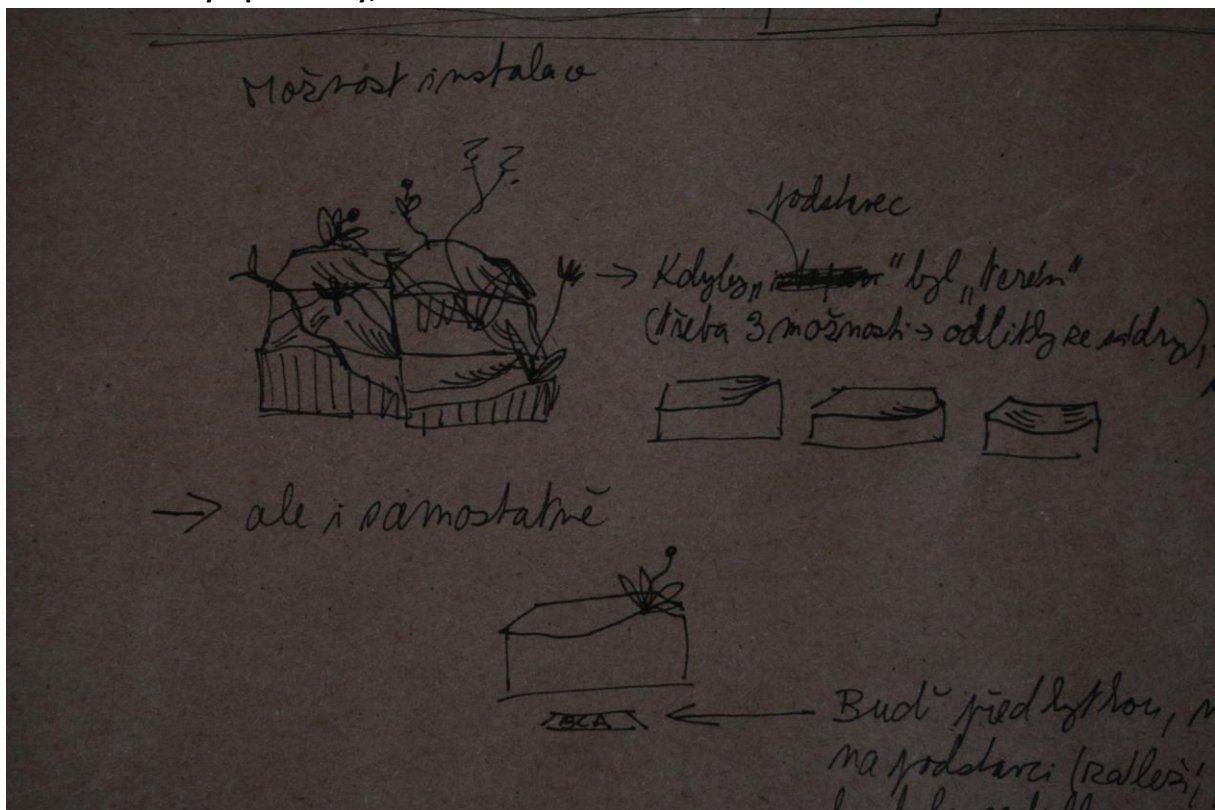

Příloha 24 – František Skála, Kytary, foto z internetu

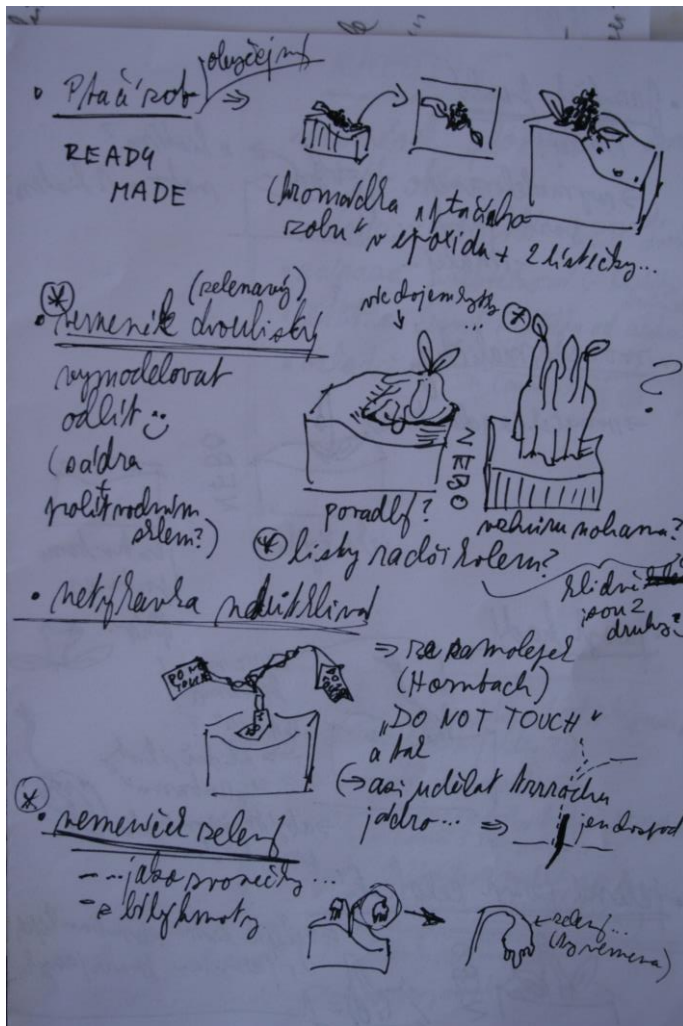
FOTODOKUMENTACE NĚKTERÝCH MÝCH POZNÁMEK – SKIC

Příloha 25 – skicy a poznámky, foto vlastní

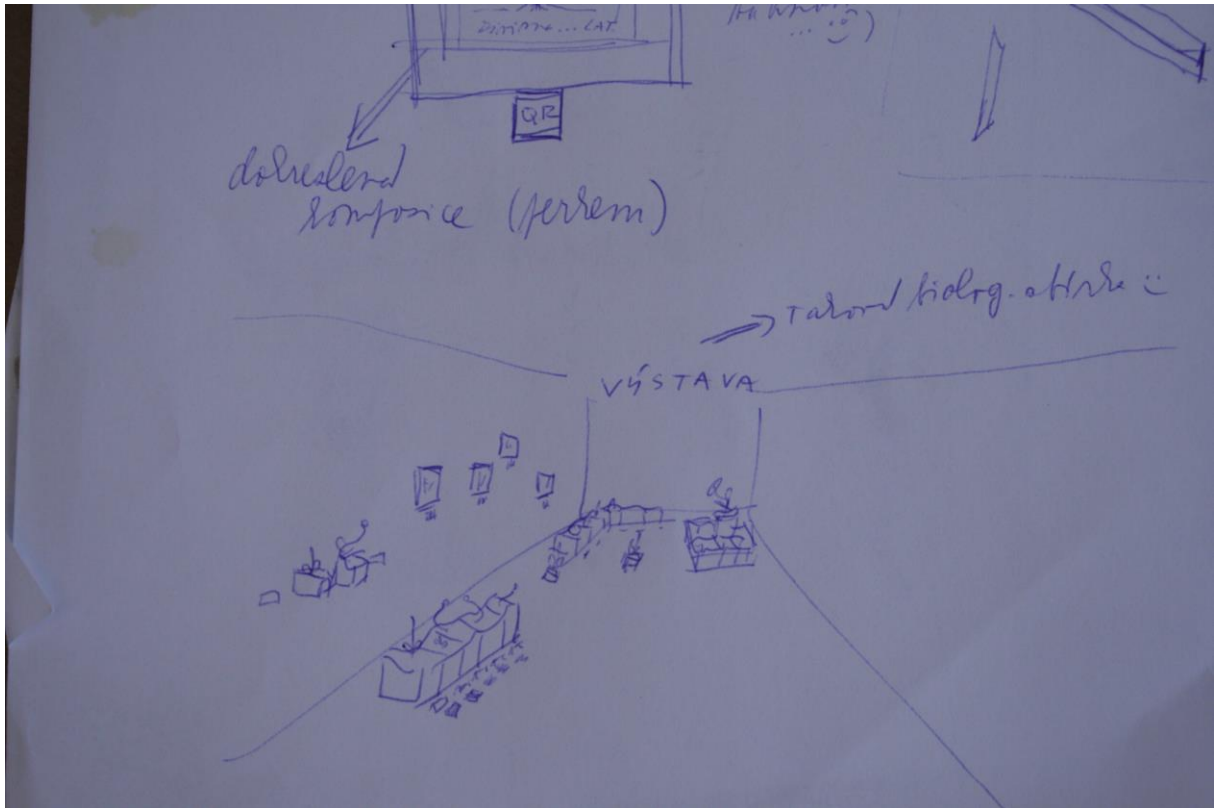
Příloha 26 – Skica původního nápadu na podstavce, foto vlastní

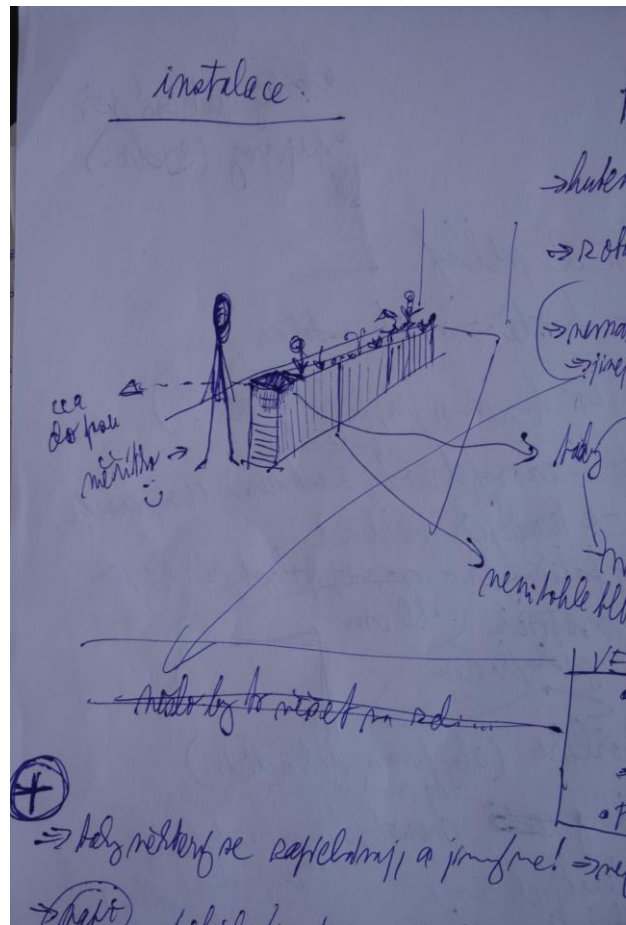
Příloha 27 – Prvotní návrhy některých rostlin, foto vlastní

Příloha 28 – Návrh na rostlinu Stěvíčnick pantoflíček, foto vlastní

Příloha 29 – původní návrh na finální instalaci, foto vlastní

Příloha 30 – finální návrh na instalaci, foto vlastní

(Handwritten botanical list in Czech with annotations and arrows)

(Kostanec bílý) → *leptavý*

→ *ovocný (censurou...)*

(Plácinec prostřední)

(Rosičkové koruny)

(Zdravice mořská)

• (Klečovník...)

• *člunný*

(Dymnivka dubová/flekatá) *plutí*

(Plamének plátnový...)

(Věžeček bílý)

pravě ora 4 listy

(Penedyma káračská/páň)

(Benedikt lékařský...! ☺)

~~Chřastka obecná~~

(Květen hadí) *medvedí*

ladič okeň (curv. m. k. s. v. d. e.)

mezilistý?

licník vlnitý

relča rejčoká

eranka drouboloká

hlíček barnabáš

ozuň kaňatý

fanda malobřetá

vně pěstí (K. B. L.)

→ *střední*

→ *průměr střední (K. B. L.)*

(K. B. L.)

...nadružený

~~Horčák~~ *borový*

• *malý okeň (jezdá na květině moha)*

? *Sostanek káračský*

• *malý okeň*

→ *(o. okeň alpský)*

~~... ..~~

~~... ..~~

• *rečanka mořská* *(arcon)*

propagace *(☺)* *hořčička*

→ *... ..*

chlupčák oranžový, bělohltý, m. l. c. r. k. (v. d. e.)

(Rudermír vlnitý)

~~... ..~~

... ..

... ..

(Solonec marigonnin)

(Pleznina perlová)

~~... ..~~

~~... ..~~ → *červená (?)*

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Příloha 31 – jeden z mnoha seznamů květin k vytvoření, foto vlastní

Příloha 32 – jiné skicy plánovaných objektů květin, foto vlastní